

## 14<sup>de</sup> zondag door jaar B

Mc. 6, 1-6

Mensen die direct en onverbloemd voor hun mening uitkomen, broeders en zusters in Christus, roepen vaak tegengestelde reacties op. Sommige mensen zullen applaudisseren, omdat zo iemand tenminste durft te zeggen waar het op staat en de vinger op de zere plek van de maatschappij durft te leggen. Door anderen worden ze weggehoond, omdat ze ervan worden verdacht alleen maar uit te zijn op eigen populariteit of met te simpele oplossingen komen aandragen. Met name op X komen we dit soort tegengestelde reacties vaak tegen.

Sommigen bewieroken de verworvenheden en vrijheden van de jaren 60 en 70, anderen krijgen steeds meer oog voor de grote nadelen ervan, zoals een extreem individualisme en veel eenzaamheid onder de mensen. Ook zij oogsten verschillende reacties. En in de kerken zien we hetzelfde: aan de ene kant mensen die zich sterk maken voor het behoud van de traditie, maar daarbij soms het pastorale aspect uit het oog dreigen te verliezen; en aan de andere kant mensen die zozeer alles willen vernieuwen dat er van de traditie niets overblijft.

Wie zijn nu de ware profeten en wie zijn de valse profeten? Een vraag die meestal niet zo simpel te beantwoorden is. Al zijn er wel maatstaven voor aan te geven. Daarover straks meer.

Ook in de oudste tijden riepen profeten tegenstrijdige reacties op. Je had profeten die precies zeiden wat de machthebbers wilden horen. Sommigen stonden zelfs direct in dienst van de koning. Maar je had er ook die zich daar niets van aantrokken. Ze zeiden wat God hen ingaf en waarvan ze meenden dat dat het beste was voor de mensen. Ezechiël was daar een voorbeeld van. Hij zei onomwonden dat de ballingschap van de joden het gevolg was van ongehoorzaamheid aan God.

Dat zullen met name de hogergeplaatsten onder het volk niet graag gehoord hebben. Want juist zij waren het eerst in ballingschap weggevoerd. Toch hebben profetieën als die van Ezechiël velen van hen tot nadenken gestemd, en het gevolg is geweest dat juist in die tijd het joodse geloof zich heeft verdiept en zich heeft ontwikkeld tot een geloof waarin de humaniteit een grote rol ging spelen. Vanuit het verlangen naar een menselijker samenleving ontstond het geloof in een Messias die zou komen om de mensen de weg te wijzen naar een samenleving waarin het goede uiteindelijk het kwade zou overwinnen.

Tegen deze achtergrond, vanuit dit verlangen, zijn sommige joden eeuwen later, toen de tijden opnieuw zeer moeilijk waren, in een gewone timmerman uit Nazareth de Messias gaan zien. Sommige, niet alle, want we hoorden zojuist in het evangelie dat de toehoorders die door Jezus werden onderricht weliswaar

verbaasd stonden over zijn wijsheid, maar toch niet konden geloven dat zo'n gewone jongen een profeet zou zijn, laat staan de verwachte Messias.

Maar dan waren ze vergeten dat de vroegere profeten meestal ook gewone boeren of schaapherders waren. De ware profeet openbaart zich niet door zijn afkomst, maar door datgene wat hij te zeggen heeft én doordat hij er zelf ook naar leeft. Maar wat Jezus te zeggen had, werd niet door iedereen graag gehoord. Daarvoor was zijn boodschap te lastig, te controversieel.

Wanneer een boodschap, die weliswaar tot doel heeft om mensen vrij te maken, maar ook veel van mensen vraagt, dan wordt dat moeilijk geaccepteerd, vooral wanneer die boodschap komt van iemand die we goed kennen, van een gewoon mens zoals u en ik.

Hoe gaan wij daar in onze tijd mee om?

In het begin zei ik dat er toch wel maatstaven zijn aan te geven voor wie een ware en wie een valse profeet is. Een ervan is dat hij mensen niet naar de mond praat omdat die hoger in aanzien staan; een ander is dat iemand niet zijn eigen belang najaagt maar dat van anderen of de gemeenschap als geheel; maar de belangrijkste maatstaf is authenticiteit, eerlijkheid, echtheid. Meestal voel je wel aan of dat zo is of niet. Als het zo is, hoeven we deze man of vrouw nog niet blindelings na te volgen, maar dan is het tenminste de moeite waard om naar hem of haar te luisteren. En wat ons misschien nog het meeste kan bemoedigen: volgens deze maatstaf kunnen we allemaal een klein beetje profeet zijn. Amen.

*Jan van de Laar, pastor*